

Opole, dn. 16.06.2023 r.

ZR.5144.32.2023.AS

Pozwolenie nr 28/R/2023

Na podstawie art.36 ust.1 pkt 1, 3, ust. 3, art.4, art.6 ust. 1 pkt 2 lit. a, art.7 pkt 1, art.89 pkt 2 i art.91 ust.4 pkt 4 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity – DzU z 2022, poz. 840), Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (tekst jednolity – DzU z 2021 r., poz. 81) oraz art.104 Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity – DzU z 2023 r. poz.775),

po rozpatrzeniu wniosku z dnia 12.05.2023 r., złożonego w dniu 17.05.2023 r. przez Parafię Rzymskokatolicką pw. Bożego Ciała w Oleśnie, z siedzibą: ul. Kościelna 1, 46-300 Olesno, o udzielenie pozwolenia na wykonanie prac konserwatorskich przy następującym zabytku **z kościoła filialnego pw. św. Rocha w Grodzisku, gm. Olesno:**

ołtarz główny: barok, 1714, drewno polichromowane, złożone, srebrzone; ołtarz architektoniczny, jednokondygnacyjny z bramkami. Mensa skrzyniowa, z ustawionym na niej tabernakulum. Retabulum ujęte kolumnami, dźwigającym belkowanie o falistym wykroju oraz akantowymi uszakami; w centrum obraz *Św. Roch*, prostokątny, zamknięty łukiem wklęsło-wypukłym, z przedstawieniem świętego w otoczeniu aniołów, na sylwetkę świętego nałożona koszulka w formie szaty pielgrzyma, z muszlami i różańcem (drewno polichromowane, złocenia, srebrzenia). Po bokach obrazu ustawione pełnoplastyczne figury śś. Grzegorza i Augustyna; nad bramkami rzeźby śś. Ignacego i Jana Nepomucena oraz wazony. Na belkowaniu kartusz erekcyjny z datą. Zwieńczenie wypełnione grupą rzeźbiarską Trójcy Świętej na tle glorii; po bokach rzeźby śś. Barbary i Heleny. Struktura ołtarza ozdobiona dekoracją ornamentalną;

objętym formą ochrony poprzez wpis do rejestru zabytków ruchomych województwa opolskiego pod numerami: ks.B.t.I-383/67 decyzją z dnia 23.10.1967 r.,

polegających na wykonaniu konserwacji technicznej i estetycznej, obejmującej wszystkie elementy ołtarza głównego, tj. architekturę (włącznie z bramkami, mensą i tabernakulum) wraz z dekoracją snycerską całości ołtarza, obrazem wraz z koszulką i ramą,

oraz po ocenie danych przedstawionych we wniosku i załączonych do niego dokumentów:

„Program prac konserwatorskich i restauratorskich ołtarza głównego z kościoła pw. św. Rocha w Grodzisku”, opracowany przez dyplomowanego konserwatora dzieł sztuki, mgr Renatę Szelwach (załącznik nr 1);

Opolski Wojewódzki Konservator Zabytków

pozwala

na wykonanie następujących prac przy przedmiotowym zabytku:

I – Elementy drewniane (architektura ołtarza, rzeźby, dekoracja snycerska, ramą obrazu,

koszulka i inne):

1. Zabezpieczenie łusek polichromii.
2. Demontaż.
3. Wstępne oczyszczenie z zabrudzeń powierzchniowych.
4. Podklejenie odspojen i łusek polichromii metoda iniekcji.
5. Usunięcie wtórnych warstw malarskich (metoda mechaniczna, chemiczną lub fizyczne, po wykonaniu prób).
6. Ewentualna dezynfekcja drewna.
7. Dezynsekcja drewna.
8. Impregnacja zdemontowanych elementów.
9. Wzmocnienie i naprawa połączeń stolarskich w elementach architektonicznych.
10. Ewentualna wymiana zniszczonych elementów konstrukcyjnych.
11. Uzupełnienie ubytków drewna.
12. Uzupełnienie ubytków zaprawy kredowo-klejowej.
13. Uzupełnienie lub rekonstrukcja warstw bolusu i złota oraz srebra w technice zgodnej z oryginałem.
14. Nałożenie mikstionu i pozłocenie lub posrebrzenie (zgodnie z techniką oryginału).
15. Retusze warstwy malarskiej (farby akrylowe i olejne).
16. Nałożenie werniksu końcowego.

II – Obraz (olej na płótnie)

1. Zdjęcie obrazu z krosna i ocena jego stanu zachowania.
2. Demontaż drewnianej koszulki.
3. Oczyszczenie lica z zabrudzeń powierzchniowych (środki powierzchniowo czynne).
4. Oczyszczenie odwrocia (gumki chlebowe).
5. Prostowanie deformacji płótna na krośnie pomocniczym w atmosferze podwyższonej wilgotności.
6. Konsolidacja warstwy malarskiej w miejscach utraty adhezji.
7. Usunięcie pozostałości werniksu, ewentualnie przemaalowań i starych retuszy.
8. Ewentualny dublaż na stole próżniowym.
9. Uzupełnienie ubytków zaprawy.
10. Retusz warstwy malarskiej metodą graficzną.
11. Nałożenie werniksu końcowego satynowego.
12. Montaż elementów obrazu i ołtarza.

Prace konserwatorskie będą prowadzone według programu prac konserwatorskich (program zawiera metody oraz materiały, które będą zastosowane w konserwacji), opracowanego przez dyplomowaną konserwator dzieł sztuki, mgr Renatę Szelwach, uzgodnionego w dniu 16.06.2023 r. przez Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Uzgodnienie nr ZR.5144.32.2023.AS.

Niniejsze pozwolenie posiada termin ważności do dnia: 31.12.2025 r.

Postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia może zostać wznowione, a następnie pozwolenie może zostać cofnięte lub zmienione na podstawie art. 47 Ustawy z dnia 23 lipca

2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity – DzU z 2022, poz. 840).

Warunki konserwatorskie na podstawie art.36 ust. 3 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity – DzU z 2022, poz. 840) i § 12 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (tekst jednolity – DzU z 2021 r., poz. 81):

1. kierowanie pracami konserwatorskimi albo samodzielne ich wykonywanie przez osobę posiadającą kwalifikacje, o których mowa w art. 37a ust. 1 w./cyt. ustawy oraz przekazanie Opolskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków (OWKZ) w terminie nie później niż 14 dni przed rozpoczęciem prac, a w toku prac w terminie 14 dni przed dokonaniem zmiany osoby prowadzącej prace:
 - a. **imienia, nazwiska i adresu osoby kierującej pracami konserwatorskimi albo samodzielnie je wykonującej,**
 - b. **dokumentów potwierdzających spełnianie przez tę osobę wymagań, o których mowa w art. 37a ust.1 ustawy,**
 - c. **oświadczenia wskazanej osoby, o przyjęciu obowiązku kierowania albo samodzielnego wykonywania wskazanych w pozwoleniu prac,**
2. zawiadomienie OWKZ o terminie rozpoczęcia i zakończenia wskazanych w pozwoleniu prac,
3. niezwłoczne zawiadomienie OWKZ o wszelkich zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia prac, wskazanych w pozwoleniu,
4. w odniesieniu do elementów drewnianych: przed realizacją pkt I.5 uzgodnionego programu prac konserwatorskich, dotyczącego usunięcia przemalowań z elementów ołtarza, przedstawienie OWKZ sprawozdania z wynikami badań stratygraficznych, określającymi historyczny układ warstw barwnych i pozłotniczych (z rozpoznaniem pierwotnej technologii wykonania złocen i srebrzeń) wraz z określeniem stanu zachowania warstw pierwotnych, celem ustalenia zakresu usuwania przemalowań i sposobu opracowania partii oryginalnych,
5. w odniesieniu do obrazu: po szczegółowej ocenie stanu zachowania ich krosien, podłoża płóciennego, warstwy malarskiej i drewnianej koszulki, przedstawienie OWKZ sprawozdania z dokonanego rozpoznania, celem doprecyzowania postępowania konserwatorskiego w stosunku do uzgodnionego programu prac,
6. odbiór końcowy prac konserwatorskich wskazanych w pozwoleniu z udziałem OWKZ, inwestora i osoby prowadzącej prace,
7. prowadzenie dokumentacji przebiegu wskazanych w pozwoleniu prac, w sposób umożliwiający jednoznaczną identyfikację i dokładną lokalizację przestrzenną wszystkich czynności, użytych materiałów oraz dokonanych odkryć i przekazanie OWKZ dokumentacji konserwatorskiej **w terminie 3 miesięcy** od zakończenia prac.

Uzasadnienie

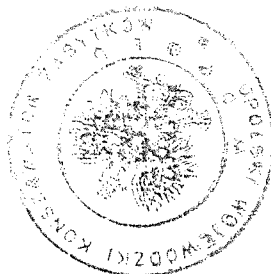
W dniu 17.05.2023 r. do Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Opolu wpłynął wniosek Parafii Rzymskokatolickiej pw. Bożego Ciała w Oleśnie w sprawie wydania pozwolenia konserwatorskiego na prowadzenie prac konserwatorskich przy ołtarzu głównym, w kościele filialnym pw. św. Rocha w Grodzisku, gm. Olesno. Przedmiotowy ołtarz jest wpisany do rejestru zabytków ruchomych województwa opolskiego pod numerem: ks.B.t.I-383/67 decyzją z dnia 23.10.1967 r. Z tego względu podlega ochronie konserwatorskiej, wyrażającej się m.in. w konieczności uzgadniania z wojewódzkim konserwatorem zabytków wszelkich czynności faktycznych odnoszących się do tego obiektu. Ponadto w myśl art.4 pkt 1,2 Ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity – DzU z 2022, poz. 840), ochrona zabytków polega w szczególności na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu zapewnienie warunków prawnych, umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie oraz zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla ich wartości.

Niniejsze pozwolenie zostało wydane na podstawie art.36 ww. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w oparciu o dane zawarte we wniosku. W nawiązaniu do ust. 3 przywołanego artykułu 36 ww. ustawy, zawarto w pozwoleniu warunki konserwatorskie nr 1-7, wprowadzone celem zapobieżenia uszkodzeniu lub zniszczeniu zabytku. W warunku konserwatorskim nr 4 określono konieczność przedstawienia OWKZ przed usunięciem przemaalowań sprawozdania z wynikami przeprowadzonych badań stratygraficznych, określającymi historyczny układ warstw barwnych i pozłotniczych (z rozpoznaniem pierwotnej technologii wykonania złocień i srebrzeń) wraz z określeniem stanu zachowania warstw pierwotnych, celem ustalenia zakresu usuwania przemaalowań i sposobu opracowania partii oryginalnych. Ponadto w warunku konserwatorskim nr 5 określono, iż należy przedstawić OWKZ sprawozdanie, zawierające szczegółowe rozpoznanie stanu zachowania krosna obrazu, podłoża płóciennego, warstwy malarskiej i drewnianej koszulki, celem doprecyzowania postępowania konserwatorskiego w stosunku do uzgodnionego programu prac. Powyższe warunki zostały wprowadzone w celu uzgodnienia programu prac konserwatorskich najwłaściwszego dla przywrócenia pierwotnych walorów historycznych i artystycznych omawianego ołtarza głównego.

Mając na uwadze, iż planowane prace konserwatorskie są zgodne z zasadami ochrony zabytków i sztuką konserwatorską, pozwolenie może być wydane.

Stąd należało orzec jak w sentencji.

Od decyzji niniejszej przysługuje stronom odwołanie do Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego, za moim pośrednictwem, w terminie 14 dni od daty jej doręczenia (art.127 § 1 i 2 oraz art.129 § 1 i 2 k.p.a.). W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna (art.127a § 1 i 2 k.p.a.).

OPOLSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTKÓW

Elżbieta Mořak

Pouczenie:

Wnioskodawca (inwestor) i prowadzący prace (kierujący robotami, wykonawca) zobowiązani są do przestrzegania zasad i warunków prowadzenia prac (robót, badań lub innych działań), wynikających z ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w szczególności:

1) Wojewódzki konserwator zabytków wstrzymuje (na mocy decyzji) wykonywane bez jego pozwolenia lub w sposób odbiegający od zakresu i warunków określonych w pozwoleniu prace (roboty, badania lub inne działania) przy zabytku wpisanym do rejestru lub w jego otoczeniu, a następnie wydaje decyzję:

- a) nakazującą przywrócić zabytku do poprzedniego stanu lub uporządkowanie terenu, z określeniem terminu wykonania tych czynności, albo
- b) zobowiązującą do uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na prowadzenie wstrzymanych prac (robót, badań lub innych działań) przy zabytku, albo
- c) nakładającą obowiązek podjęcia określonych czynności w celu doprowadzenia wykonywanych prac (robót, badań lub innych działań) przy zabytku do zgodności z zakresem i warunkami określonymi w pozwoleniu, wskazując termin wykonania tych czynności.

Po wykonaniu obowiązku, o którym mowa pod lit. c), wojewódzki konserwator zabytków wydaje pozwolenie na wznowienie wstrzymanych prac (robót, badań lub innych działań) przy zabytku.

2) W przypadku, gdy bez wymaganego pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków lub w sposób odbiegający od zakresu i warunków określonych w pozwoleniu wykonano przy zabytku wpisanym do rejestru prace (roboty, badania lub inne działania), wojewódzki konserwator zabytków wydaje decyzję:

- a) nakazującą przywrócić zabytku do poprzedniego stanu lub uporządkowanie terenu, określając termin wykonania tych czynności, albo
- b) zobowiązującą do doprowadzenia zabytku do jak najlepszego stanu w wskazany sposób i w określonym terminie.

3) Osoba, która dopuściła się naruszenia przepisów o zabytkach lub naruszyła zakres i warunki określone w pozwoleniu, jest obowiązana na swój koszt wykonać czynności nakazane w decyzji, o której mowa w punkcie 1) lit. a) i c) oraz w punkcie 2).

4) Wykonawca jest zobowiązany niezwłocznie zawiadomić OWKZ o wszelkich zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w toku prac konserwatorskich przy zabytku, które mogą mieć wpływ na stan zachowania zabytku. W takich przypadkach WKZ jest zobowiązany wydać wykonawcy odpowiednie zalecenia w terminie nie późniejszym niż 7 dni od dnia przyjęcia zawiadomienia, może również wydane pozwolenie zmienić lub je cofnąć.

5) Art. 107d.

1. Kto bez pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków podejmuje działania, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1–5, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 500 000 zł.

2. Kto podejmuje działania, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1–5, niezgodnie z zakresem lub warunkami określonymi w pozwoleniu wojewódzkiego konserwatora zabytków, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 500 000 zł.

5. Karę pieniężną, o której mowa w ust. 1–2, nakłada w drodze decyzji organ ochrony zabytków, który wydał pozwolenie bądź był właściwy do wydania pozwolenia.

✓ Otrzymuje za zwrotnym potwierdzeniem odbioru:

Parafia Rzymskokatolicka pw. Bożego Ciała

ul. Kościelna 1, 46-300 Olesno

W załączniku nr 1: uzgodniony przez OWKZ program prac konserwatorskich

Do wiadomości:

Kuria Diecezjalna w Opolu

ul. Książąt Opolskich 19

45-005 Opole

aa AS/AM

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH I RESTAURATORSKICH

POZWOLENIA NR 28/R/2023

ołtarza głównego z kościoła św. Rocha w Grodzisku

z dnia

Architektura, rzeźba, snycerka, drewniana „sukienka”

podpis

1. Zabezpieczenie łusek polichromii, bibułką japońską i roztworem żelatyny.
2. Demontaż.
3. Wstępne oczyszczenie z zabrudzeń powierzchniowych przy pomocy pędzla.
4. Podklejenie odspojień i łusek polichromii metodą iniekcji przy użyciu Plekstolu B 500.
5. Usunięcie wtórnych warstw malarskich z powierzchni architektury, rzeźb i snycerki metodą mechaniczną, chemiczną lub fizyczną po przeprowadzeniu prób.
6. Ewentualna dezynfekcja drewna przy użyciu 2% roztworu *Biotinu S*.
7. Dezynsekcja drewna preparatem *Xilix Gel z permetryną*.
8. Impregnacja zdemontowanych elementów ok. 15% roztworem *Paraloidu B-72* w toluenie przez iniekcję, pędzlowanie lub zanurzanie w roztworze.
9. Wzmocnienie i naprawa połączeń stolarskich w elementach architektonicznych.
10. Ewentualna wymiana zniszczonych elementów konstrukcyjnych.
11. Uzupelnienie ubytków drewna przy użyciu fleków i żywicy *Araldit SV/HV 36*.
12. Uzupelnienie ubytków zaprawy kredowo-klejowej.
13. Uzupelnienie lub nałożenie nowych warstw bolusu i złota oraz srebra (zgodnie z techniką oryginału).
14. Nałożenie mikstionu i pozłocenie lub srebrzenie (zgodnie z techniką oryginału).
15. Retusz warstw malarskich farbami akrylowymi i olejnymi.
16. Nałożenie werniksu na polichromię ołtarza i rzeźb.

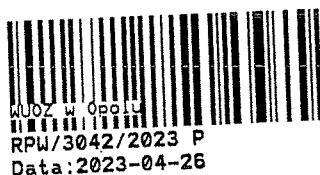
Obraz

17. Zdjęcie obrazu z krosna i ocena jego stanu zachowania
18. Demontaż drewnianej „sukienki”
19. Oczyszczenie lica z zabrudzeń powierzchniowych przy pomocy detergentu *Conrad 2000*.
20. Oczyszczenie odwrocia przy użyciu gumki
21. Prostowanie deformacji płótna na krośnie pomocniczym w atmosferze podwyższonej wilgotności.
22. Konsolidacja warstwy malarskiej w miejscach utraty adhezji.
23. Usunięcie poślizgniętego werniksu, ewentualnych przemalowań i starych retuszy.
24. Ewentualny dublaż na stole próżniowym przy użyciu spoiwa *Beva 371*
25. Uzupelnienie ubytków zaprawy szpachlówką *Modostuc*
26. Retusz warstwy malarskiej metodą graficzną przy użyciu farb akwarelowych
27. Nałożenie werniksu końcowego satynowego.

28. Transport i montaż ołtarza.

DYPLOMOWANY KONSERWATOR
DZIELSZTUKI

Krzysztof Szelwąg
mgr Krzysztof Szelwąg

Za zgodność z oryginałem
Data 16.06.2023

Starszy specjalista
Wojewódzkiego Urzędu Ochrony
Zabytków w Opolu

Anna Molenda
mgr Anna Molenda

Opolski Wojewódzki Konserwator Zabytków
jako załącznik do pozwolenia nr 28/R/2023
na wykonanie programu konserwatorskiego „Sukienka”
znak sprawy 2R.5144.22.2023.A5
Opole, dnia 16.06.2023.
niepotrzebne skreślić

OPOLSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTKÓW

Elżbieta Molak
Elżbieta Molak

